

Published and Distributed under permit (No. 994) authorized by the Act of October 3, 1917, on file at the Post Office at Boston, Mass. By order of the Postmaster, A. B. Burdison, Postmaster General.

Krikščionys darbininkai vienykites! Spieskite į vienintelę darbo žmonių organizaciją Amerikoje — Lietuvų Darbininkų Sąjungą & t.

Organas Amerikos Lietuvų R. K. Švento Juozapo Darbininkų Sąj. "DARBININKAS" UŽTARNINKAIS, KETVERGAIS IR SUBATOMIS. Ugybėjų metams ..... \$5.00 Ištobė ir apylinkių metams ..... \$4.00 Metams ..... \$3.00 "Darbininkas" 303 W. Broadway, Boston 27, Mass.

Tel. So. Boston 620. KAINA 4 CENTAI.

VOL. VI, No. 23 (803).

KETVERGAS, VASARIO 24 D., 1921.

VISIEMS AMERIKOS LIETUVIAMS.

SV. KAZIMIERO DIENA.

TAUTOS FONDO ATSIŠAUKIMAS I VISUOMENE.

Mūsų Tėvynės likimas dar tebėsyruoja. Diplomatinių intrygų nort išmūgti Lietuvą lenkų globon. Tam tikslui atsiėmė mūsų priešai, deda visas pastangas, kad išplėstų Lietuvos sirdį, vadinasi, atėmus nuo jos Vilnių. Jeigu tas jiems pavyktų, koksai būtų Lietuvos gyvenimas be Vilniaus? Jau neskaitytų to, kad mūsų seniausios ir didžiausios miestų būtų prarastos. — Šimtai tūkstančių brolių Vilniečių, nemokančių lenkiškai ir nepakenkiančių lenkų tvarkos, būtų amžinai atkirsti nuo Lietuvos ir susipratinę lenkų gaivalą. Simk! mūsų įsivaizdinti, koks būtų tai nelaimingų lietuvių likimas. Lenkų valdžia nepakenčia lietuvių kalbos. Netrukus išmūgtų ją iš mūsų, mokyklų ir valdžios įstaigų. Šimtai tūkstančių susipratinusių lietuvių, jau šiandien karščių patvirtų, būtų pakinkyti nepakenčiamon lenkų vergijon. Jų drasia būtų slopinama, kalba marinama, gerbūvis naikinamas. Žinome, kokia pas lenkus tvarka, koks jų tikis. Matome, kad Vilniečiai, per amžius skurdę lenkų globoje, vargiau gyvena už kitus lietuvius. Įstumti į lenkų tikininkavimo tinkle, apkrauti nusibant krutisios lenkų valstyjos skolomis, jie niekados neturėtų progos pakilti.

Ar mes norėtume prie to prileisti, kad mūsų broliai Vilniečiai liktų netikusio lenkų šeiminkavimo auka? Ar pakeštume skurdą, kultūros puolimą ir pagaliau ištautėjimą Vilniečių, kurie jau šiandien šaukiasi, kad gelbėtume juos iš lenkų globos? Ar pageidautume, kad pas juos atsinaujintų toji negirdėta pasauly nesąmonė, vadinama "lenkų tikėjimu", kuri iš mūsų brangaus Katalikų tikėjimo taip skaudžiai tyčioja? Ar mums būtų malonu matyti tuos nelaimingus lietuvius be pasigailėjimo mulkinamus ir draudžiamus net melstis savo prigimtoji kalboje?

Ne. Tie klausimai perskaudūs, kad mes į juos tvirtinau atsakytume. Mes prie to negalime prileisti ir privalom dėti visas pastangas kad tokia tragedija neįvyktų. Štai dabar bus rimamas Vilniaus klausimas plebiscito, arba žmonių balsavimo būdu. Galime sau įsivaizdinti, koks tai bus balsavimas, lenkų kariuomenės atremus durklus ir kulkosvaizdžius į mūsų brolių krutines. Turime pasirūpinti, kad lenkų kariuomenė būtų ištraukta iš balsuojamųjų sričių. Reikia žinoti pasparties. Be jos Vilniaus klausimą pralaimėsime. Dabar Tėvynė maldauja, kad mes Amerikiečiai sumestume 50,000 dolerių ir patikrinsime, kad už

tiesk pinigų ji suras priemonių Vilniui atgauti. Ar tai per daug? Ne. Mes turime atstebėti, kad tokiam dideliui tikslui tiek mažai tereikalautama. Jeigu tik norėsime, mes galime tą sumą sumesti ir mūsų sostinę išgelbėti.

Stokime dabar. Jau mūsų Tautos šventė, sv. Kazimiero diena prisiartinio. Paminkime ją tinkamai ir duokime sunkiai kovojančiai Tėvynei pasparties. Atsiminkime, kad sv. Kazimieras gulė Vilniuje. Ten pat yra ir Gedimino, Vilniaus inkirėjo, kalnas. Neparduokime lenkam tu mūsų inkirėjo, kalnas. Neparduokime lenkam tu mūsų Tautos šventybų! Tautos šventę švenčiant, Tautos Fondas kviečia jus gelbėti Tautą. Tautos Fondas tam tikslui yra inkurtas ir, nešiodamas tokį brangų vardą, neįstanciai gelbsti Tėvyne Lietuvą. Vien tik šiam paskutiniui varduje yra išsiuntę daugiau kaip tris milijonus aukščių Lietuvai gelbėti. Dar padarykime vieną didžiausią pastangą, ir Vilnius bus mūsų!

Prie to, turime ir kitų reikalų. Tėvynė mus kviečia padėti jai varyti kultūros darbą. Mūsų moksleiviai sveturi atstinginkai Lietuvoje paslaupos labai reikalingi. Ar gi palikime juos be pasparties? Ne! Mūsų priivalumas juos remti, kad Lietuva turėtų mokytojų ir gražių išaukletos jaunomėnės, kuri yra vienatinė tautos viltis. Kultūringos tautos kloja milijonus savo jaunomėnei apšviesti. Ar gi būtume atsilikę ir tam gražiam tikslui kelių tūkstančių negalėtume sumesti? Mes jau stojame kultūringų tautų eilėn. Tą savo nusistatymą paremėme darbais ir sv. Kazimiero Dienoj padarykime turį teisės nepriklausoma tauta vadintis. Sumesime Tėvynei bent \$50,000.

K. K. Uchonavičius, T. F. Pirm.

REIKALINGAS PATVARTUS IR SUVIETAS VISU LIETUVIŲ DARBAS.

Iš priežasties Lietuvos nepriklausomybės šventės Lietuvos Atstovybės Amerikoje Vasario 16-tą dieną yra pasiuntusi Lietuvos Valdžiai Užsienio Reikalų Ministerio J. Purickio vardu tokį kabalėgramą:

"Visose lietuvių kolonijose apvaikštinėjama nepriklausomybės šventė. Amerikos lietuviai duosniam atkūja Lietuvos gynimo Komitetui, kad atvadavus sostinę Vilnių, Lietuvos rytus iš lenkų okupacijos. Itakingas Amerikos veikėjas advokatas McAdoo iš priežasties mūsų nepriklausomybės šventės yra įteikęs platų mairas, moraliai State Departmentui Valdžiai vadovaujant. Amerikos savęs idėjas laikraščio Lietuvos, kurie daužuose atsišaukima, reikalauja padėti Lietuvos Valandamas, kad neatidėlio-stybė sukurti to pat uoliant būnų Lietuva pripažinti padės jai stiprėti. Paric-ta, nes tik tuo keliu lietuvių k-

NELAIMES.

Lawrence, Mass. — Buvo kiles gaisras Henry Klous dirbtuvė. Vienas žmogus sudegė, 8 sužeisti. Nuostolių už \$100,000.

Cleveland, Ohio. — Nutrūvo Masonic Temple. Žuvo du žmogai ir sužeista du.

ŽUVO 8 ŽMONES.

Stoughton, Ok. — Du stvrtkarių susidūrė ir 8 žmonės žuvo, o 25 buvo sužeisti. Nelaimė pasididino todėl, kad aut vieno stvrtkario buvo 5 galtonai gázolino, kurį užsidegė.

GAISRAS.

Worcester, Mass. — Mar-kete buvo ištikęs gaisras. Nuostolių už \$20,000.

ŽADA STREIKUOTI.

London. — Anglijos mai-nierių konferencijoj nutar-ta pareikšti valdžiai, kad jei nepildys Darbo Partijos pa-tarimų nedarbinti prašinti, tai po 14 dienų streikuos. Buvo pasiūlyta griežtis sa-botažo, jei katalik neatsieks tikslu. Bet sąjotazas buvo atmetas.

Boise, Ida. — Valstijos senatas perleido prieš-ciga-retinį bilį.

New York. — Didysis dai-niunkas Caruso sveiksta ir sakoma, kad po šitos ligos jo balsas būdas dar geres-nis, negu ikišiol.

KĄ VEIKS WILSON.

Washington. — Prez. Wil-son pasakė, kad pasitraukęs iš prezidentystės visą savo gyvenimą pasvysias pasauli-nei taikai vykinti.

PENKI PIKTAI.

Sventasis Tėvas yra pasakęs, kad dabar pasauli yra apėmę penki piktai. Tie piktai yra: autoritetų neigimas, neapykąta tarp žmonių, malonumų troškimas, nenoras dirbti ir užmiršimas virsgamtinio gyvenimo tiks-lo.

Prašoma suteikti nuo Lietuvos Misijos ir Atstovybės narių pasveikintiną Valstybės Prezidentui Stulginskiui, Seimo nariams, kabineti, kariuomenėn.

Vasario 19-tą dieną valdžios vardu nuo J. Purickio yra gautas toksai atsakymas:

"Ačiū Misijai ir Atstovybei už pasveikinimus. Pasveikinimus Prezidentui, Seimui ir kariuomenėn. Praneškite Amerikos lietuviams, kad valdžia nei kiek neabejoja, kad Lietuvos Rytai su Vilniumi bus atgauti. Kad katalis McAdoo iš priežasties mūsų nepriklausomybės šventės yra įteikęs platų mairas, moraliai State Departmentui Valdžiai vadovaujant. Amerikos savęs idėjas laikraščio Lietuvos, kurie daužuose atsišaukima, reikalauja padėti Lietuvos Valandamas, kad neatidėlio-stybė sukurti to pat uoliant būnų Lietuva pripažinti padės jai stiprėti. Paric-ta, nes tik tuo keliu lietuvių k-

Lietuvos Inf. Biuras. Vasario 19, 1921.

LAIKRAŠČIAI IŠ LIETUVOS.

DAR TURIME KARIŲ KALENDORIŲ.

Dar ne visi Karių Kalendariai 1921 metams išparduoti. Išrašykite, ta kamis atėjo Kauno "Darbininkas", sausio 30 d. ir "Laisvė", sausio 25, 26, 27 ir 28 dienų "Tarka" sausio 25. Išrašykite už kiek norite.

DALYKAI BLOKĖJA.

Ryga. — Kuro ir maisto reikalai Rusijoj blogėja. Mesos vėl negalima gauti. Sunku gauti ir kitokių valgomųjų daiktų. Į miestus sunku maisto atgabenti dėl siurimo geležinių ir vieškelinių. Yra baimė, kad frankiniai su mėsais Maskvą ir Petrogradą bus raudonosios armijos ir slapt žmonių sulaikėjami ir apipiešiami.

Madrid. — Laikraštis Diario Universal skelbia, kad yra spėjamas, padame viduryje Ispanijos įsteigti milžiniškas kapines, kuriose būtų penki milijonų platumo ir ilgumo. Tai vieta vadintų Mirusiųjų Miestu. Visi Ispanijos katalikai ten būtų laidojami. Ten būtų pastatyta šventykla su milžinišku 300 pėdų aukčio kryžiumi ir toje šventykloje kasdien būtų laikomos misios už palaidotus tase kapinėse.

Rymas. — Sventasis Tėvas atsiveikino su New Yorko arcieviskaipu Hayes, kuris grįžta dabar namo.

ISSIRINKO.

NAUJI SEKRETORIAI.

Naujai išrinktas prezidentas Harding paskelbdino sau pasirinktus sekretorius. Štai jie:

Valstybės sekretorius — Charles Evans Hughes iš New Yorko valstijos.

Iždo sekretorius — Andrew Mellon iš Pensilvanijos.

Karo sekretorius — John W. Weeks iš Massachusetts valstijos.

Post-Master — Will H. Hays iš Indianos.

Laivyno sekretorius — Edwin Denby iš Michigan.

Ydurių reikalų sekretorius — A. B. Fall iš New Mexico.

Agrikultūros sekretorius — Henry Wallace iš Iowa.

Komerčių sekretorius — Herbert Hoover iš Californijos.

Darbo sekt. — James J. Davis iš Pensilvanijos.

Attorney-General — Harry M. Daugherty iš Ohio.

Tokie tai bus nauji sekretoriai (ministeriai), kurie dirbs su nauju prezidentu Hardingu.

ATVYKO BEILISS.

New York. — Su laivu Aquitania atvyko žėdas Mendel Beiliss, kuris buvo teisiamas Kieve už nera nutalkai ten būtų laidojami. Ten būtų pastatyta šventykla su milžinišku 300 pėdų aukčio kryžiumi ir toje šventykloje kasdien būtų laikomos misios už palaidotus tase kapinėse.

London. — Harnar Greenwood, vyriausysis Anglijos sekretorius Airijai pasakė, kad airiai suokalbiniškai perkėlia karą į Angliją. Visokias būdais kels terorą Anglijoj, reikšdami tuoni protestą prieš Angliją už nedavimą Airijai nepri-gulmybės.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS.

F. VIRAKAS RAŠO.

Banko įstatat per seimą jau perėjo be pataisų, tik pridėjo, kad 15 nuos. gryno pelno skiriamas yra labdarai.

Toks dabar bus įstatymas visiems Lietuvos bankams.

"Cukraus" reikalai eina pirmyn ir gal būt už kokio mėnesia susilausime įstatų atvirtinimo.

Dvarus gausime turbit ne visus ant kart, kaip kurti monininkai negauna kur pasidėt ir praisės juos laikyti rudens. Tas mums bus dar geriausias — nes gal nebūs užtektinai kapitalo, kad iš-karto riską apriėpti.

Inžinierius Dubineckis dirba nuo 18 dienos sausio, o prof. Šimkus paėmė vakacijų vienam mėnesiui, ra-zinoja į Rusiją parsivežti savo šeimyną.

Bendrovės reikalai apskritai imant Lietuvoje eina nuolat geryn. Gal tuojaus išvystysimė automobilių ju-dėjimą po-visą Lietuvą. Da-bar steigiamė soferių mo-kykla. Dar valdžios leidim-negavome, bet tikimės tuojaus gaut. Mokytojai užkviesti specialistai žino-a mėnesiai. Vyriausias mo-vai — inžinieriai. Kursas kvoklos vedėjas inžinierius Reško, Lietuvos karininkų automobilių mokyklos di-rektorius.

Prie steigimo mokyklos spiria aplinkybės. Lietuvos valdžia turi arti 30 automobilių ir jų remontas i metus atseina apie 15,000,000 auksinų ir visuomet jų daugiau kaip pusė yra nevertojama delto, kad taisomi. Tas viskas yra delto, kad nėra ge-rait išmokyti soferių.

Dabar valdžiai norint daugiau naudotis automobi-liais būtų parankiausi mūsų "fordai". Delto mes ir no-rime valdžiai prigelbėti iš-mokyti soferius, kad nebū-tų valdžiai nuostolių ir kad iš mūsų daugiau pirtų "Fordų".

Pasirodo, kad mūsų sofe-riai per pusę sumaudoja benzino ir kitų dalykų, ne-gu kad valdžios soferiai iš-eikvoja. Ir "Fordas" leng-va pataisyt turint pas mus i-valias atsarginių dalių.

Lietuvoje prasideda fer-mentacija, kitai pradeda grupuotis partijos ir sro-vės.

GRAFO TISKAUS "DRAKALBA KAUNE KATALIKŲ KONGRESE Gerbiameji!

Malonu ir miela man da-lyvauti kartu su tamistomis. Linksma yra matyti toki bū-ri nors įvairių tųmų, klep-atstovų, kuriuos rėša, vien-ja bendra katalikų tikėjimo meilė ir reikalai.

As esmi išaugintas kito-kiose aplinkybėse ir tradici-jose, bet visuomet jaučiau-si, būvau ir esmi kataliku ir lietuviu. Jei ka gerai lietu-viškai neišsireikšiu gerbia-mioji atleiskite, gyvenimo aplinkybės taip buvo susid-ėjusios, kad gerai lietuviškai neįsimokau.

Kuomet jaunystėje buvau Paryžiuje, tai susipažinau su franezių aukštus moks-lus einančia jaunomėne, kuri kaipio tam tikro ratali-nariai, eidavo kas dieni prie šventos Komunijos. Da-bar iš tu jaunmėlių išaugo mokslo vyrai, visuomenė vadai ir jų skaičius išaugo milžinišką skaitlinę taip kad franezių tauta pradė-i tikrųjų atveisti prie kate-likystės, nuo kurios anai laikais buvo labai nutolusi.

Teko man vėliaus gyventi Berlyne ir susipažinti su Vokietijos tautos vadais, augštiniausios valstybės sluogsniuose, esančiais ie-mačian, kad toki vyrai kaip Windhorst ir kiti kasdien eidavo prie sv. Komunijos ir rožančių rankose turėda mi poterlaudavo. Toks Bi-smarkis vieną kartą Windhorstui pasakė neva juo-kais: "Būti labai gerai, kad as tamistą išdėčiau į save-kešėnė." (Bismarkas buvo didelio ūgio ir didis politi-kos žmonių spaudėjas. Windhorstas buvo kataliku, centro vadas ir visiškai mo-žo ūgio žmogelis).

Be Windhorstas atžė: "T-mintingiau ir praktiskiau bū-ti, kad tamista mane iš-dėtume į savo galvą." Ir Bismarkas neturėjo ką sa-kyt.

Kuomet buvau atstovu Ru-sijos Dūmoje, tai vienas Du-mos atstovas sodietis Os-trauskis atsižymėjo sąv-praktiskais ir teisingais sprendimais, o buvo visai lai mažo mokslo. Tas ma-labai nustebindavo kuome-koki klausimą aukšto moks-lo vyrai jokiu būdu negalė-davo išristi, tai sodietis Os-trauskis lengvai ir greit duodavo patarimą kaip te-singai dalykus gali būti i-risimas.

Užklausus kokiomis teori-jomis ir katiniais įsiai vo-dovaujasi įsiai atsakydavu kad viska jis rėša su pa-ga 10 Dievo įsakymų ir jo-gu matys, kad koks įsta-mo projektas priešina-tiems įsakymams, tai ta-nepritartas. Tai esą jo sa-sas gudrumas.

Ši rytų kongresą prad-dant mūsų katedroje m-čiau, kad didžiulima kong-so dalyvių priejo prie komunijos ir susistiprino vo-sielas kongreso daly-pradedant.

Bendra išvada yra toki Franezių jaunomėnė au-stus moksus eidama, Vok-tijos aukščiau įvaidina kai, rusų valstietis ir i-tuvos kongreso dalyviai visi iesko stiprybės Krist-je ir ja rapda. Todeli-manei miela dalyvauti darbuotbs tokiam kongre-tokioje draugijoje ir at-turiu sau už didžiausią g-bę, ir stengsisu kuomi-manydamas visose daly-se prigelbėti.

Taip daug maž kalb-vienas iš Lietuvos aristok-tų. Nors ir laukyta lietu-kalba, bet natomai nuo-dies. Žmonės jam aplo-mentų nesigailėjo.

KNYGŲ REIKALU.

SVIETIMO IR SVIETI-MOSI REIKALU.

Spaudos draudimo metu (1864-1904) Didžioji Lietuva gulėjo naudotis lietuvių kalba rašytomis knygomis tiksliai slaptai. Spausdinti jos reikėjo už sienos: Prūsijoje arba Amerikoje. Tuo metu buvo didelio džiaugsmo lietuviui susilaukti savo laikraščio ar knygelės savąja kalba iš Amerikos. Nors būdavo baimės, bet buvo ir džiaugsmo. Suprantama yra, kad tokiomis sąlygomis apsišviesti savąja kalba savo tėvyneje buvo sunku, arba teisingiau pasakius, visiškai negalima. Užtat spauda leidos, tuojau pajusta didžiausia knygų stoka. Pirmausia iš tos laisvės metais veik visos knygos reikėjo išrašyti iš Amerikos, nes Lietuva viena negalėjo savo skaitytojų patenkinti. Bet ir vėliau, kada jau ir Didžiojoje Lietuvoje pradėta daugiau knygų spausdinti, negalima buvo apsieiti be Amerikos leidinių. Tie paliknių tėvyne viengėnė rasti daug yra padėję mūsų švietis, samonintis, stiprėti dvasioje. Karo metai su stabdė knygų įvežimą iš Amerikos Lietuvon, bet tie metai bene bu sdrange atnešė ir kita reiškinį, būtent: šiandien norinčiam sava kalba mokslo pasieškoti Amerikos lietuviui jau nebegalima tenkintis vien Amerikoje išėjusiomis knygomis. Didžioji Lietuva tapo nepriklausoma valstybe. Ji turi didelį skaičių mokyklų, kuriose šiandien mokoma lietuvių kalba. Keleriais metais išspausdinta didelis įvairių vadovėlių skaičius, kuriais, tiesa, dar nėra visai aprūpinęs visų rūšių mokyklų, bet jau turi praskyrimų platų kelią į mokslo gimtąją kalbą. O toji literatūra rasis turėtų šiandien pulti į aki kiekvienam Amerikos lietuviui, kurisai turi noro praplėsti savo žinias vienoje ar kitoje mokslo srityje, kurisai nenori arba negali tam dalykui vartoti raštų svetimomis kalbomis. Ypač pravartu bet-gi būtų įsigyti iš Lietuvos knygų jaunoms ir kartai: kalbos vadovėlių, skaitymo knygų ir tt. Jiems, lankantiems Amerikos mokyklas, netenka, rodosi, su lietuvių kalba geriau apsipažinti. O tatau būtų naudinga visiems, bet ypač tiems, kurie grįžtu Lietuvon inteligentinio darbo dirbti.

Seniau Didžiosios Lietuvos knygynuose didesniųjų knygų buvo iš Amerikos; tebinie šiandien Amerikos lietuvių knygynuose daugiau vietos knygoms iš Lietuvos!

MOBILIZUOJA VEIKEJUS.

Kariaujančių anti-katalikų tarp amerikoniškos visuomenės nėra daug. Vidutiniškai kalbantieji katalikai ir-gi nesirūpino būti kariaujančiais. Bet, kaip jau esame neseniai minėję, Amerikoje po Didžiojo Karo ėmė apsirėškėti anti-katalikiškas judėjimas. Del tos priežasties ir katalikai pradėjo žvalgytis. Prasidėjo mobilizacija katalikiškų veikėjų. Susidarė taip vadinamas National Council of Catholic Men. Prie tos organizacijos priguli visš 100 dr-jų ir šimtai tikstančių vyrų. Lietuvių visuomenėje prieš katalikišką judėjimą kur kas didesnis, negu amerikoniškoje. Taigi lietuvių katalikai su didesniu nolumu, negu iškilio privalo spieštis, kad atremti ir pavesiti smarkesnę kovą prieš mūsų idejinius priešininkus.

SUPUOLIMAS.

Lietuvių Diena, Sv. Kamiero, Šventė supuola su auv. Valstijų naujo prezidento inauguracija (inkuravėmis). Būtu gerai, kad padaugiau apvaikščiojime tą dieną padaryti ir pagosti pasveikinimą naujam auv. Valstijų prezidentui ardingui.

KATALIKŲ REKORDAS.

Kai Sur. Valstijos stoji auv, tai katalikiškoji diechija įsākė visų parapijų kunigams surinkti fak savo parapijos pasidarvimo. Dabar tie parapijai rekordai Washingtono netrukus bus atspausdin-

VISI UZ TEVNE.

SCENON VAIZDĖJIM.

(Validinta Jurbarko lap. 27, 1920)
Kai tas pirklas, tokiu, kaip šitame, prie krosnies lava, joje guli tik gubus senas, tik nežina, kad ji y-
ra.

Senio balsas (uz scenos). — Pasibėsim valdėle, užjė.

(Jei senis ir būrelis berniukų ir mergaičių: visi pakeleivingi: senis su lazda, turi krepį; vaikai taip pat nekasi po ryšuliuką; vienas berniukas nesą kankles).

Senis. — Teesie pagarbintas Jėzus Kristus... (Apsisvalges, skaudžiai). Ir čia niekas neatsiliepia. (Sėdasi ant suolo).

Vaikas. — Seneli, jau kiek mes namų praėjom, kiek kaimų, o dar niekur žmogaus nesutikom, niekur nė grvos dyvasios nematėm. Jau man ilgą pasidavė.

Senis. — Ir aš norėčiau, kad visi čia būtų. Bet jų nėra. Visi išėjo. Viat ten reikalingi.

Mergaitė. — Seneli, papasakok kur.

Senis. — Į rytus, į pietus, kur mūsų žemės kraštas, kur gyvena mūsų piktai kaimynai, kur mus užpuola, — ten visi išėjo. Į karą. Išėjo ginti Lietuvos žemę, turta. Lietuvos laisvę.

Vaikas. — Tai kodel mes neinam?

Senis. — Mes... Ir mes ant ten einam. Tik paskutiniai būsim, nes jūs maži, aš — senas. Tečiau einam. Einam ir mes, nes anie dar negrįžo.

Vaikas. — Seneli, o kas istorija rašys, kas pasakos pasakos, kaip sakei aną syk?

Senis. — Vėl dabar kiti laikai, kita valanda... Vaikeliai, kai mūsų nebus, nū pasakų nereiks. O kas liks, tiems šios tuškos trobos pasakos, karo laukai giesmės giedos. Ir dyvasios neiškęs nepasirodysios — jos viską apskaks, nereiks nė gyvųjų.

Vaikas. — Kaip baigsi!

Senis. — Būsiu. Dabar paskutinės dienos: ar suvyks, ar sveika išliks mūsų tėviskie ir mūsų žmonės. (Griežtai). Ir beširdis būtų tas, kas to nejaustų! O tiems, kur jau išgirdo skaudžiamos tėviskielės balsą ir stoji ja ginti, istorija garbės vainika pūna. (Ima iš vaiko kankles ir dainuoja):

Garbė jums, didvyriai, kur Lietuva gnat, kur savo tėvne iš vargo vaduojat. Garbė jums, didvyriai, garbė, garbė.

Vaikai. (pritardami pakartoja.)

Garbė didvyriams, garbė, garbė didvyriams, garbė...

Senis. — Teisybė ir meilė žygis jums nušviečia. Tikrai pasisvėntę, sutrinsite priešą. Garbė jums, didvyriai, garbė, garbė.

Vaikai. — Garbė didvyriams.

Senis. — Po sunkių vargelių, po kruvinių kovų. Nušvis mūs padangė, patekės saulė. Pražydės Lietuvos šalelė.

Vaikai. — Garbė didvyriams.

Senutė. (pasibūdo lovelėje). — Mano vaikeliai, ar jau jūs sugrįžot?

Senis. — Ne, motin. Dar nesugrįžo. Jie dar ten reikalingi.

Senutė. — Dieve mano, Dieve...

Senis. — Nedejot, mo-

tin. Jie už tėvyne išėjo. Laisvę Lietuvai iškovos.

Senutė. — O kodel ta nemai? (Pakelia galvą, pasil-
kūri.) Ne, per senas tu. O
tie per maži.

Senis. — Ne, motin, aš — ne per senas, jie — ne per maži. Ir tokių reikia.

Senutė. — Tai ir aš einu... (Su vargu pasikelia, atsėdėda lovelėje).

Senis. — Tu pasilik, nes, matau, nesveika esi. Ir reikia tau pasilikti, kad gyvybė būtų namuose. O ne mirti išėjo ir anie ir mes einam, bet gyventi. Tad pasilik ir lauk. O paskui pasitik. Pargrįšim. (Taisosi išeiti.)

Senutė. — Tai pasiliksiu... (Nusikabina nuo karklo kryželį.) Bet tu muneš vienam iš amžių dar.

(Vaikas paima kryželį ir perduoda senutei.)

Senis (paėmęs kryželį). — Brangi tavo širdis, motin. (Išdėda.) Lig pasimatant... (Jyviai.) Lig pasimatant. (Išėmą su vaikais.)

(Senutės galva nusvyra ant kėtinės, bet ranka keliai sumesti kryžius ženk-
lų, lyg laimintų.)

1920. XI. 10.

PIRME KATALIKYSTĖ.

Sūnus Maximo Gorkio, garsaus rusų rašytojo, pirmė katalikystė ir įstojo į pranciškonų ordoną. Jis yra Fiesole vienuolyne.

L. D. S. KUOPŲ SUSIRINKIMAI.

LDS, 2 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks utimnė, 1 d. kovo, parapijoje salėje, 20 Webster St. Į šį susirinkimą kviečiame visus narius katalikiškus ir netik.

Valdyba.

NEW YORK, N. Y.

LDS, 9 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks nedėlio, 6 d. kovo, tuojau po sumai, antk valandą po pietų bažnyčioje sveikėje, 536 Broome St. Šiam susirinkimui kviečiame daug svarbių reikalių aptarti.

Valdyba.

EASTON, PA.

LDS, 40 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks nedėlio, 6 d. kovo, tuojau po sumai, antk valandą po pietų bažnyčioje sveikėje, 536 Broome St. Šiam susirinkimui kviečiame daug svarbių reikalių aptarti.

Valdyba.

DU BOIS, PA.

LDS, 55 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks nedėlio, 6 d. kovo, tuojau po sumai, antk valandą po pietų bažnyčioje sveikėje, 536 Broome St. Šiam susirinkimui kviečiame daug svarbių reikalių aptarti.

Valdyba.

CHICAGO, ILL.

LDS, 57 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks nedėlio, 7 d. kovo, 7:30 val. vak. Nek. Pras. P. M. parapijoje sveikėje, 44 ir Fairfield St. Kviečiame visus narius ateti. Taipgi atsiveskite naujų narių.

Valdyba.

CHICAGO, ILL.

LDS, 29 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks ketverze 3 d. kovo, tuojau po sumai, antk valandą po pietų bažnyčioje sveikėje, 44 ir Fairfield St. Kviečiame visus narius ateti. Taipgi atsiveskite naujų narių.

Valdyba.

PHILADELPHIA, PA.

LDS, 78 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks nedėlio, 6 d. kovo, salėje prie bažnyčios: tuojau po pamidų. Į šį susirinkimą kviečiame visus narius katalikiškus ir netik.

Valdyba.

KENOSHA, WIS.

LDS, 80 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks nedėlio, 6 d. kovo, tuojau po sumai, antk valandą po pietų bažnyčioje sveikėje, 44 ir Fairfield St. Kviečiame visus narius ateti. Taipgi atsiveskite naujų narių.

Valdyba.

Knygų užsisakymoams "Darbininke" duodama lai-

kraščių iš Lietuvos priedu.

KAIP GALIMA GERIAUSIA PAREMTI SAVUS LIETUVOJE.

Pinigas Lietuvoje šiandien yra labai reikalingas. Ukininkas, darbininkas, aniatininkas ir kitokių luomų žmonės be pinigų negali gerai savo reikalius išvesti, neturi progų savo būvio pagerinti ir daug kitų gyvenime reikalingų dalykų įgyti.

Amerikos lietuvių gausiai siuntė pinigines paramos šarviesiems i Lietuvą prieš karą, siuntė karo lauk, nors ir sunku buvo su Lietuva susisiekti, siuntė ir dabar, nes kiekvienas amerikietis žino ir supranta, kad be pinigų skurdų ir nejauku Lietuvos jaunam piliečiui iš po karo grįžusių kilti.

Lietuvos atstatymas remiasi ant Lietuvos žmonių gerbūvio. Turės Lietuvos žmonės išgali savo laukus apdirbti, namus sutaisyti, reikalingų ūkiui įrankių įgyti, rasis darbininko kišeniųje tūkstantis, kitas auksinų, bus pramone ir prekyba norintiesiems užsiimti ištekliaus—Lietuva kils, kaip ant mie-
liu ir Lietuvos žmonės džiaugsis savo ir savo krašto gerbūviu.

Prie Lietuvos atstatymo ir jos piliečių būvio pagerinimo geriausia gali prisidėti Amerikos lietuvių, siųsdami pinigų savo gimimėms ir pažistamiems.

Lietuvos žmonės gavę iš Amerikos pinigų neleidžia jų vėjais, bet kuos saugiausia ir kuotinkamiausia sunaudoja geriausiems tikslams. Tat ir nereikia laukti su pinigų pasiuntimu ilgiau, šiandien Lietuvos žmonėms pinigų reikia, šiandien jiems ir siųskime kiek išgalime.

Amerikos doleris dabar yra brangus, Lietuvos auksinas gana pigus. Už vieną dolerį galima gauti kelis desėtkus auksinų. Taip visada nebus. Vokietija kada nors susitvarkys ir jos pinigai pabrangs, kartų pabrangs ir Lietuvos auksinai, nes tie patys pinigai yra vartojami dabar Lietuvoje ir Vokietijoje. Kol Lietuva išgys nuosavą valiutą, da daug laiko išeis, tai-gi dabar geriausia proga yra už amerikoniškus dolerius nusipirkti kuodaugiausia lietuviškų auksinų ir jais kelti pačioje Lietuvoje žmonių gerbūvi, o ypač tų, su kuriais mus rias gimtystės ryšiai.

Pinigus siuntiant reikia žinėti, kad jie būtų siunčiami per atsakančias lietuvių istaigas Amerikoje. Yra visokios rūšies agentų ir agentėlių, kurie tik laukia progos iš žmogaus pasipelnyti. Yta daug tokių, kurie pinigų priima ir šėvrai prizada juos tuojau išsiųsti, bet tik jis vienas žino, kada pinigai būna išsiunčiami.

Laukia, laukia žmonės Lietuvoje pinigų, rašo laiškus vieną po kito Amerikon, o pinigų kaip nėra taip nėra. Matyt, agentas ar pamiršo juos išsiųsti ar iš jų bizių sau daro Amerikoje.

Dar atsirado tokių agentų Amerikoje, kurie per savo atstovus Lietuvoje piskina amerikiečiams telegramas, reikalaudami šimtais dolerių tokiai ar kitokiai ypatai. Tokie žmonės tik hereikalingų iškaščių pridaro, o naudos iš to mažą, nes pinigai ir be telgeramos saugiai ir greit gali Lietuva pasiekti, tik reikia žinoti per kur juos pasiųsti.

Lietuvių Prekybos Bendrovė norėdama apsaugoti lietuvius nuo įvairių išnaudojimų, pinigų siuntimą taip sutvarkė, kad šiandien gali, pinigus pasiųsti i Lietuvą saugiausia, greičiausia ir pigiausia. Bendrovei pelno iš pinigų siuntimo lieka, be uždario niekas neapsims dirbti, bet tas pelnas yra teisingas. Sulyginus Bendrovės imamą nuosimtį už pinigų siuntimą su kitų agentų nuosimniais, didelis skirtumas matosi. Agentas piešia kiek gali, Bendrovė patarnauja ir už savo patarnavimą ima kiek jai teisingai priklauso. Tie, kurie pinigų siuntia per mūsų Bendrovę, apie tai gerai žino ir ju šiandien jau priskaitoma tūkstančiai, o kurie da nėra per mūsų Bendrovę siuntę, lai pabando tai padaryti, patys persitikrins, kad geriausia pinigų siuntimo istaiga yra Lietuvių Prekybos Bendrovė.

Pasitaiko kartais ir pas mus, kad del blogo antrašo ar kitos kokios priežasties pinigai nenuėina greit arba kur kelionėje užtrunka. Tokiuose atsitikimuose mes visuomet stengiamės dalykus iširti ir jei klaida pasitaiko iš mūsų pusės, ja atitaisome ir rūgojimų ant mūsų Bendrovės labai mažai tesigirdi.

Mūsų vyriausių uždaviniu yra patarnauti teisingai žmonėms ir padaryti už savo patarnavimą pelno mūsų Bendrovės šeriminkams, kurie yra Bendrovės biznio ir turto savininkais. Privatis asmuo iš mūsų Bendrovės, negali pasinaudoti.

Tat šimoni ir kreipiame atidos visų Amerikos lietuvių i Lietuvių Prekybos Bendrovę.

Norint pinigų i Lietuvą pasiųsti, siųskite per Lietuvių Prekybos Bendrovę. Pigiau ir saugiau rei vieną kita agentūra pinigų i Lietuvą neišsiųs.

Važnuodami i Lietuvą nesivežkit savo pinigų su savim. Kelionėje viso gali atsitikti. Išsipirkite mūsų Bendrovėje perlaidą ant tokios sumos kokios norite ir nuvažiuavę i Lietuvą savo pinigų tuojau gausite be jokių trukdymų iš mūsų banko Kaune.

Jei negat savo pinigų iš Amerikos i Lietuvą perkelti, tai geriausia ir saugiausia Lietuvoje istaiga jūsų pinigams Lietuvoje Prekybos Bendrovės Banka Kaune.

Siųsdami pinigų, pirkdami draftus ir norėdami gauti daugiau žinių apie mūsų Bendrovę, kreipkitės šio adresu:

LITHUANIAN SALES CORPORATION

414 BROADWAY, BOSTON 27, MASS.

Jei patogiau, tai kreipkitės i mūsų skyrius:

3249 80 HALSTED ST. CHICAGO, ILL.

300 HAVY STREET BLDG. WILKES-BARRE, PA.

●●●●●

...and the other is the fact that the system is not self-correcting. The system is not self-correcting because the system is not self-correcting.

